

Nr 646.

Av herrar **Andersson** i Dunker och **Olsson** i Närlinge, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 116, angående höjning av det i statsverkspropositionen för budgetåret 1936/1937 upptagna anslaget till åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen.

I skrivelse till Kungl. Maj:t har medicinalstyrelsen den 4 november 1933 hemställt om vissa åtgärder, avsedda att bekämpa förekomsten av nötkreaturstuberkulosen. 1933 års mjölk- och mejeritredning har i anslutning till nämnda skrivelse diskuterat frågan om de åtgärder, som därvid stå till buds, och funnit att man närmast torde hava att välja mellan följande två alternativ:

»*Alt. 1.* För erhållande av prisutjämningsbidrag föreskrives, att mejeri tillämpar en differentiering vid mjölklikvids utbetalande på så sätt, att för mjölk från reaktionsfria eller kliniskt undersökta besättningar utgår ett pris, som med förslagsvis 0.2 resp. 0.5 öre pr kg. (liter) överstiger priset för mjölk från besättningar, vilka ej äro anslutna till den statliga tuberkuloskampen.

Alt. 2. Vid inbetalning av mjölkavgift erhåller avgiftsskyldig en rabatt för mjölk, härrörande från reaktionsfri eller kliniskt undersökt besättning. Denna rabatt torde dock ej lämpligen kunna fastställas till så högt belopp, som det under alt. 1 nämnda tilläggspriset.»

Utredningen har för sin del anslutit sig till alternativ 1, och synes skälet därtill vara, dels att anordningen enligt alternativ 2 komme att automatiskt bortfalla, om mjölkregleringen skulle upphöra, och dels att den kunde befaras taga så stor del av mjölkavgifterna i anspråk, att den genom desamma kunna prisutjämnigen äventyrades.

En av utredningsmännen, husdjurskonsulenten C. H. Nilsson i Kristianstad, har icke delat majoritetens ståndpunkt utan i stället förordat alternativ 2. Huvudargumentet för dennes inställning synes vara, att man genom ett förfarande i enlighet med alternativ 1 icke skulle kunna påverka tillståndet bland besättningar, från vilka mjölken icke försäljes till mejerierna.

I propositionen nr 116 vid årets riksdag synes Kungl. Maj:t hava givit sin anslutning till ett förfarande i enlighet med alternativ 1.

Propositionens förslag innebär ovedersägligen ett framsteg i fråga om nötkreaturstuberkulosens bekämpande. Mot däri föreslagna anordningar kunna dock riktas åtskilliga invändningar. Att på sätt som skett i förslaget sammankoppla tuberkuloskampen med mjölkregleringen torde knappast vara lämpligt och synes även betänkligt strida mot departementschefens uttalande att »bekämpandet sker på frivillighetens väg». Skulle mjölkregleringen eller

dess anordning med pristjämningsbidrag upphöra, försvinner också möjligheten att på detta sätt stimulera intresset för tuberkuloskampen, varvid även en kraftig tillbakagång kan befaras. Förslagets största olägenhet torde dock vara den, att något verkligt tillägg till mjölkpriset icke erhålles. Där t. ex. vid ett mejeri alla eller nästan alla leverantörerna deltaga i tuberkuloskampen, blir det erhållna mjölkpriset under i övrigt lika förhållanden icke högre än vid ett annat kanske närbeläget mejeri, där ingen leverantör deltagar i detta arbete. Ett sådant förhållande kan icke sporra till önskvärd och behöflig utbredning av tuberkuloskampen. Vill man skapa ett varaktigt intresse för detta arbete, måste nog sådana anordningar vidtagas, att den enskilde får åtminstone någon ersättning för nedlagda kostnader genom ett verkligt tillägg till mjölkpriset och inte bara ett fingerat sådant.

Saken bör kunna ordnas på följande sätt. Svenska mejeriernas riksförening bemyndigas att av all inmätt mjölk upptaga en avgift, vilken sedan genom riksföreningens försorg utbetalas till de mejerier, som beslutat betala fastställt pristillägg för mjölk från besättningar, som deltaga i den statliga tuberkuloskampen. Givetvis skall denna utbetalning ske under nödig kontroll och efter den redovisning för sådan mjölk, som varje mejeri har att lämna.

Genom ett sådant system skulle ett verkligt merpris erhållas åtminstone intill den säkerligen avlägsna tidpunkt, då det stora flertalet av landets kreatursbesättningar kommer att deltaga i tuberkuloskampen. Man skulle även vinna, att tuberkuloskampen och intresset för denna gjordes mera oberoende av mjölkregleringens nuvarande organisationsform. Men självfallet kunde man av praktiska skäl sammankoppla upptagandet av den särskilda tuberkulosavgiften med mjölkavgifterna så länge dessa utgå, eventuellt kunde den inkluderas i dessa.

Det torde även böra övervägas huruvida av de sålunda influtna medlen kunde betalas inte blott mjölkpremierna utan även skillnaden mellan bruks- och slaktvärde för sådana djur, vars nedslaktning i nu förevarande syfte befinnes önskvärd.

Beträffande pristilläggets eller mjölkpremiens storlek ha olika förslag framställts. I propositionen föreslås ett tillägg av 0.4 öre för mjölk från reaktionsfria besättningar och 0.2 öre för mjölk från kliniskt undersökta besättningar. Ur det allmännas synpunkt kan det ifrågasättas om någon skillnad beträffande pristilläggets storlek över huvud taget är befogad. Säkerheten för mjölkens frihet från smitta torde i båda fallen vara ungefär lika stor. De reaktionsfria besättningarna undersökas endast en gång vart annat och i vissa delar av landet vart fjärde år. Det är dock ingalunda ovanligt med återfall, då förut friska djur reagera vid en ny undersökning. De kliniskt undersökta besättningarna äro föremål för undersökning minst en, vanligen två gånger varje år, varjämte mjölken är föremål för särskild undersökning. Sjuka djur nedslaktas även snarast möjligt. Ur den synpunkten, att man vill uppmuntra producerandet av en god och smittofri mjölk och understödja ett effektivt bekämpande av kreaturstuberkulosen, torde de båda systemen för

tuberkuloskampen kunna anses i det närmaste jämställda. Det synes då vara skäligt och rättvist att för båda formerna av tuberkuloskampen betalas samma tillägg till mjölkpriset, och ett tillägg av 0.3 öre pr l. torde därvid vara tillräckligt.

Sålunda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 116 angående höjning av det i statsverkspropositionen för budgetåret 1936/1937 upptagna anslaget till åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen måtte beakta ovan angivna synpunkter.

Stockholm den 14 mars 1936.

Harald Andersson

i Dunker.

C. G. Olsson

i Närlinge.